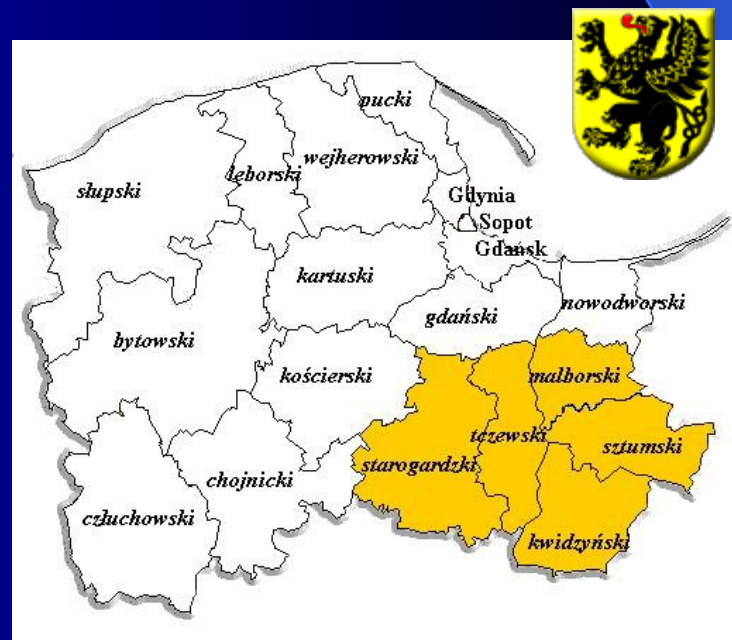

Wpływ czynników pedagogicznych na wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych

Delegatura
Kuratorium
Oświaty
w Tczewie
8.11.2006 r.

Źródło:

1. Wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego; zewnętrzne mierzenie jakości pracy szkoły: analiza mocnych stron i obszarów wymagających doskonalenia – 2004 -2006 r.
2. Wnioski z raportów z wewnętrznego mierzenia jakości pracy szkół - lipiec 2006 r.
3. Ankieta „*Wpływ czynników pedagogicznych na wyniki sprawdzianu po klasie VI i egzaminów po klasie III gimnazjum*” - wrzesień 2006 r.

4. Wnioski z diagnoz priorytetów Pomorskiego Kuratora Oświaty 2005/06 r.:

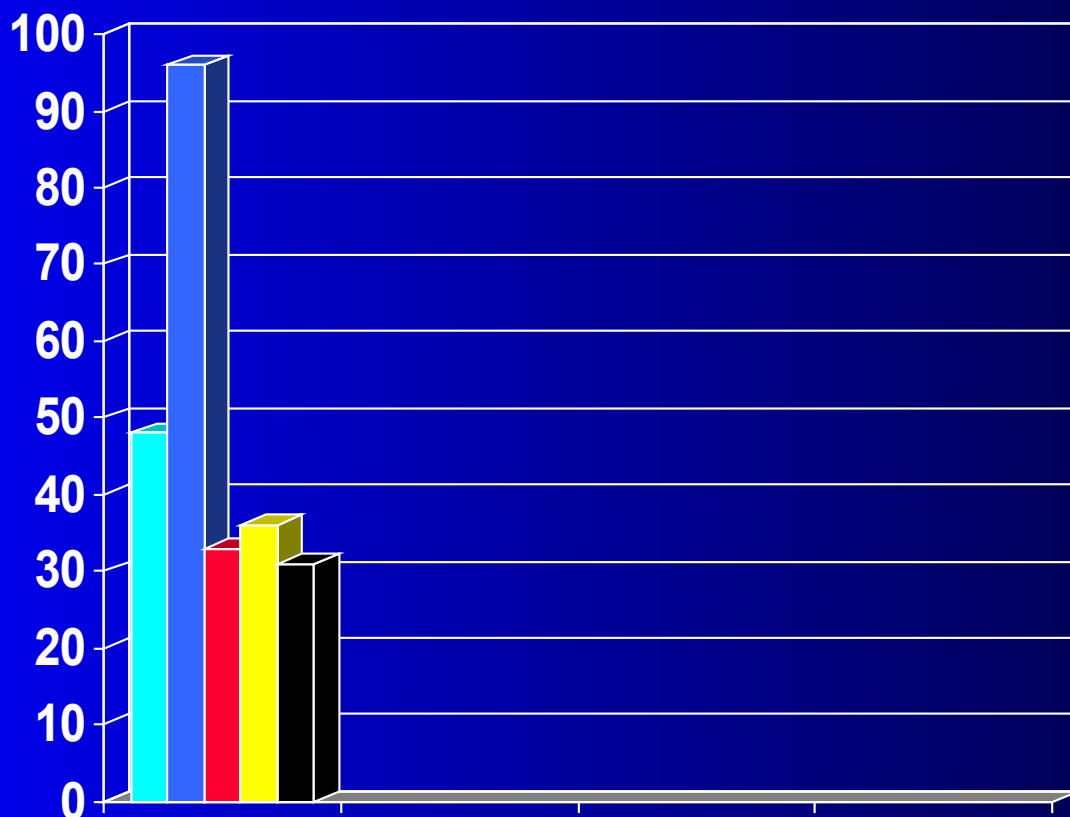
- ✓ *„Wykorzystanie przez szkoły wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych w celu doskonalenia ich pracy dydaktycznej”*

styczeń 2006

- ✓ *„Ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu oceniania w szkołach województwa pomorskiego”*

marzec 2006 r.

Zestawienie procentowe badanych szkół

- zewnętrzne mierzenie
- wewnętrzne mierzenie
- ankieta - czynniki ped.
- priorytet - wykorzystanie wyników
- priorytet - ocena WSO

Wnioski

1. Zwiększa się dysproporcja między średnimi wynikami szkół wiejskich i miejskich – w większości przypadków na niekorzyść szkół wiejskich.
2. Bardzo dobre wyniki uzyskują szkoły publiczne katolickie, szkoły społeczne oraz szkoły z oddziałami integracyjnymi.
- 3 W większości przypadków wyniki sprawdzianu wewnętrznego (próbne) są zbieżne z wynikami sprawdzianu zewnętrznego.

4. W wielu szkołach obserwuje się dysproporcję pomiędzy wynikami egzaminów z części humanistycznej i matematyczno – przyrodniczej.
5. Najwyższe wyniki w jednej gminie mogą być tożsame z niskimi w innej.
6. Obserwuje się dysproporcje w wynikach sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych na niekorzyść szkół (klas) skupiających uczniów dojeżdżających.

7. Nie wszystkie placówki dokonują analizy wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych w odniesieniu do wyników uzyskiwanych w procesie kształcenia.

Nie prowadzona jest także pełna analiza kontekstowa uwzględniająca organizację procesu kształcenia.

Wewnątrzszkolne Doskonalenie Nauczycieli

Wyższe wyniki zwłaszcza z części humanistycznej egzaminu:

- Tematyka wychowawcza
- Techniki uczenia się
- **Rozwijanie umiejętności interpersonalnych nauczyciela - rozumienie procesu grupowego.**

Mniejsza zależność między czynnikami pedagogicznymi a uzyskiwanymi wynikami

- Stopień awansu zawodowego nauczycieli.
- Średnia ocen uczniów z obowiązkowych przedmiotów edukacyjnych.
- Absencja uczniów spowodowana chorobą.

Czynniki wpływające na obniżenie wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych

- Podział klas na uczniów dojeżdżających i miejscowych.
- Brak zajęć pozalekcyjnych zgodnych z potrzebami i zainteresowaniami uczniów.

W wielu szkołach brak środków finansowych na organizację zajęć pozalekcyjnych - placówki widzą taką potrzebę szczególnie odnośnie uczniów o specjalnych i specyficznych potrzebach edukacyjnych.

- Działania dydaktyczne – naprawcze nie poparte realną diagnozą.
- Brak analizy programów nauczania pod kątem korelacji międzyprzedmiotowej.
- Brak pełnej analizy kontekstowej w szkołach - brak narzędzi do analizy.
- Brak norm zatrudniania pedagoga.

- Brak realizacji zaleceń Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej wynikający m. in. z braku funduszy, kwalifikacji kadry, nieodpowiedniej bazy.
- Absencja uczniów spowodowana udziałem podczas lekcji w konkursach, zawodach (w tym sportowych).
- Absencja nauczycieli i organizacja zastępstw za nieobecnych nauczycieli.

Czynniki wpływające na podwyższenie wyników

- Lokalizacja szkoły, położenie geograficzne, dostęp do kultury, bazy sportowej – szkoły miejskie, wiejsko – miejskie.
- Organizacja procesu dydaktycznego – liczebność klas, metody pracy, nadzór ped. higiena pracy umysłowej (..)
- Właściwa polityka kadrowa dyrektora – ciągłość pracy nauczyciela przedmiotu z klasą.
- Właściwa opieka psychologiczno –pedagogiczna.

- Nauczyciele pełniący funkcję egzaminatorów.
- Udział w konkursach przedmiotowych.
- Liczba uczniów w klasie (optymalna od 14 do 26).
- Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
- Planowanie wynikowe i ocenianie kształtujące.
 - Dobra atmosfera szkoły

Przykłady dobrej praktyki

1. Wykorzystywanie doświadczeń zdobytych podczas sprawdzianu i egzaminów:
 - ✓ w bieżącej pracy dydaktycznej
 - ✓ w opracowaniu zasad wewnątrzszkolnego systemu oceniania
 - ✓ w doskonaleniu zawodowym nauczycieli.
2. Systematyczna i wnikliwa analiza wyników sprawdzianu i egzaminów oraz wdrażanie wniosków wynikających z pełnej analizy kontekstowej.

3. Powołanie zespołów problemowych do analizowania wyników egzaminów i sprawdzianu – aktywna i rzetelna praca zespołów.

4. Włączenie rodziców do zespołów dokonujących analizy wyników.

5. Doskonalenie się kadry pedagogicznej w zakresie analizowania i interpretowania wyników egzaminów i/lub sprawdzianu.

6. Systematyczne diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów (na każdym etapie edukacyjnym) i wykorzystywanie wyników do doskonalenia pracy dydaktyczno-wychowawczej.
7. Przeprowadzanie interdyscyplinarnych prac kontrolnych.
8. Realne dostosowanie programów nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.
9. Dbłość o zaspokojenie potrzeb psychofizycznych uczniów.

Wyniki badań na temat zdrowia, zadowolenia z życia i zachowań zdrowotnych uczniów w Polsce w kontekście czynników psychospołecznych i ekonomicznych.

Źródło – Raport z badań „Zdrowie subiektywne, zadowolenie z życia i zachowania zdrowotne uczniów (...)

Praca zbiorowa pod redakcją A. Oblacińskiej
i B. Woynarowskiej

Instytut Matki i Dziecka, Warszawa, 2006 r

Wyniki procentowe dla młodzieży w wieku 16 lat

Dolegliwości i stany emocjonalne – (częste występowanie, prawie codziennie)

problem	Chłopcy	Dziewczęta
zdenerwowanie	30,2	45,5
silne zmęczenie	31,1	39,8
rozdrażnienie	22,4	35,5
przygnębianie	14,3	31,9
bóle głowy	14,0	32,5
trudności w zasypianiu	15,4	21,0
lęk	7,9	18,6
bóle pleców	10,4	14,7
trzy lub więcej dolegliwości	23,2	44,1

Wpływ środowiska szkolnego

zagadnienie	odp.	Chłopcy	Dziewczęta
Nauczyciele zachęcają do wyrażania własnych poglądów	Tak	49,3	56,1
	Nie	20,6	17,9
Nauczyciele traktują dobrze i sprawiedliwie	Tak	37,8	35,6
	Nie	30,6	29,9
Nauczyciele interesują się mną jako człowiekiem	Tak	31,7	38,6
	Nie	27,1	23,6

Większość nauczycieli jest życzliwa	Tak	53	64,1
	Nie	21,4	16
Uczniowie uczestniczą w ustalaniu regulaminów	Tak	29,1	23,3
	Nie	21,9	15,5
Regulaminy obowiązujące w szkole są sprawiedliwe i słuszne	Tak	47,2	46,7
	Nie	16,9	12
Uczniowie mogą pracować we własnym tempie	Tak	22,5	23,4
	Nie	47,6	50,2

Uczniom wyjaśnia się jak mają wykonać pracę domową	Tak	60,6	64,5
	Nie	18	12,8
Lubię swoją szkołę	Tak	75,1	81,4
	Nie	24,9	18,5
Lubię zajęcia w szkole	Tak	30,5	38,1
	Nie	28,9	22
Chciałbym nie musieć chodzić do szkoły	Tak	40,6	32,8
	Nie	31,4	41,2

Europejska strategia dla zdrowia i rozwoju dzieci i młodzieży kierowana do rządów państw członkowskich

Cele - m.in.:

- Wspomagać dobre samopoczucie nastolatków
- Zapobiegać zachowaniom agresywnym
- Zapobiegać zażywaniu substancji psychoaktywnych
- Zapobiegać przemocy wobec dzieci i zaniedbywaniu dzieci
- Wspomagać rozwój psychospołeczny

Podsumowanie

1. Należy upowszechniać przykłady dobrej praktyki w budowaniu strategii rozwoju gminy w odniesieniu do polityki oświatowej.
2. Konieczna jest ścisła współpraca między wszystkimi podmiotami szkoły.
3. Konieczne jest realne wyrównywanie szans edukacyjnych – zwłaszcza uczniów ze środowiska wiejskiego.

4. Należy monitorować korelację treści edukacyjnych.
5. Należy położyć nacisk na systematyczne i wszechstronne kształcenie umiejętności kluczowych.

6. Należy monitorować i systematycznie dokonywać ewaluacji funkcjonowania i przestrzegania WSO.

- Rozporządzenie w sprawie warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania (...)
„Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:
 - **informowanie** ucznia o poziomie jego osiągnięć (...)
 - **udzielanie uczniowi pomocy** w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
 - **motywowanie ucznia(...);**
 - **dostarczenie (...)** informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
 - umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej”

Dla wiarygodnej oceny efektów kształcenia niezbędna jest wnikliwa analiza kontekstowa

Należy dążyć do pełniejszej analizy kontekstowej dotyczącej wpływu organizacji pracy szkoły i procesu dydaktycznego na egzamin/sprawdzian - podejmować próby oszacowania wpływu warunków kształcenia na osiągnięcia ucznia:

- Organizacja procesu kształcenia
- Czynniki psychofizyczne ucznia
- Uwarunkowania środowiskowe

Nauczyciele o jakości pracy:

- „Nie porównujemy szkół,
nie przynosi to pożytku,
tylko frustrację lub samozadowolenie,
nie można porównywać nieporównywalnego(...)”
- „Możemy zastanowić się, co zrobić,
aby było lepiej i to robić”.
- „Myślmy długofalowo
i stawiajmy sobie jasne i pożyteczne cele”.